

Idag

STORRI BLAÐ OG FJOLBROYTTARI
LESNAÐUR

24 MAI 1927 kom »SOSIALURIN« út á fyrsta sinni. Tá var flokkurinn nýliga stofnaður, og enn var eingin javnaðarmáður valdur á ting. Teir báðir fyrstu voru valdir í 1928.
»FÖROYA SOCIAL-DEMOKRAT« var fyrsta navn blaðsins; 14. apríl 1945 varð navnði broytt til »FÖROYA SOCIAL-DEMOKRATUR« og 2. apríl 1955 varð navnði aftur broytt, hesaferð til »SOSIALURIN«. Fyrstu árin var blaðið munandi stórri enn nú; men kom bert út eina ferð um vikuna, soleiðis sum tað hevur gjørt øll árin framfeitt við undantaki av einum tíðarskeiði í 1951, tá tað kom út 2 ferðir um vikuna.
Í UMBUNA er nú at okkja um blaðið, í fyrsta lagi verður tað at koma út 2 ferðir um vikuna, og í øðrum lagi at gera tað stórri. Hesa broyting er ætlanin at seta í verk frá apríl-tíðingsárinum.
UM somu tíð verður farið undir at leggja innihaldið annarleiðis til rættis; men hesum verða vit at boða frá seinri.
Í FEOLOGUNUM og millum flokkslimir verður nú arbeitt við málinum, og vit heita á øll javnaðarfólk um góða undirtøku til frama fyri hesum endamáli.

Stedgaðu hjólunum

HANN HAKUN HEVUR FINGIÐ HJARTAILSKU OG GRÆTUR
YVIR DEYÐA FÓLKAFLOKKSINS

Gamlur skilamaður í Havn visti á, dokumenteraði; hvussu hitt politiska »initiativ« frá javnaðarflokkinum var upprunin til at kalla øll virkisframstig í Havnini.
Ikki eitt orð kann tann sjúki Hakun reingja av hesum. Hann fær so hjartailsku og roynir at hersa seg upp at siga okkurt og sum smádrongurin fara at kalla, grýta við glósum.
Einki er so »sensitiveligt« sum grátandi maður.

Men tað er ikki lætt at standa fyri tí, at hann og hansara flokkur í 8 árin teir ráddu, ikki bara gjordi einki politivt, men heileiðis samtykja at stedga hjólunum, stedga havnagerðin, og eingi skíp fáa men skip tina, ja tina heili 5500 tons.

Og nú fær hann uppfarturkið tað, sum allir havnarmenn sjálvir kunnu full vísa seg í.

at tað vóru javnaðarmenn, sum reistu og fingi hjálpa frá sterkum kreftum sum Aising-Andersen, Stauning og fleiri at fremja beddingarmálið í Havn.

at tað var av javnaðarmanna-ávum at vit fingi danska marshallspeningin, sum hjálpti »Baccalao« og hopin av øðrum virkjum á fótur.

at tað er egnutvíviklingarlógin, sum hetta landsstýrið hevur fingið at galda fyri Foroyar, sum hevur æruna fyri risalárin til flakavirkid á Rundingi (2,7 milj.) skipasmíðjuna á Skála (2,8 milj.) og sum verður at læna í stórum til onnur mál.

at tað er javnaðarmenn og sitandi landsstýrisflokka politikk; at takka fyri, at teir stóru sjúkrahúsbyggingin fer í gongd (60 milj.)

at tað er javnaðarmenn og sitandi landsstýrið, sum eigur æruna fyri, at vit nú í summar fara undir at byggja lænaraskúla við 8 klassaðum venjinga-skúla

at tað er javnaðarmenn og sitandi landsstýri at takka fyri, at okkara menta skúli nú fær stáiligastu hól í lundini í Hoydolum.

Gølumenn

VEIT ELLA SKILIR ERLENDUR
PATURSSON IKKI.

al oð minnst tær mongu gølurnar, sensasjonsósannindini:

alopin á Brockie, ið ferdu við sær, at foroysskir fiskimenn fingi minni fyri fiskin og vörurnar til nógv hægri pris;

flagg-gøluna í Íslandi, har ið hann legði Danir óskýlduga undir at hava verið imóti, at nýtt varð foroysskt flagg,

nú gøluna um, at teir »6« avtaka landsstýrið og beinskerja lógtíngd — alt grimasta ósannind!

tær óteljandi ósannindis skuldsetingar nar móti lógmanninum.

ósannindi undir víðgerðini av »6«-landa samgonguni;

14. September er sum okkurt blað í Danmark, at engin trýr tí longur, tí tað hevur altíð verið sensasjonsiagari, dungað upp við ósannindunum.

at tað er teimum, javnaðarmennum, og sitandi landsstýri at takka fyri at vit hava fingið tann neyðuga ílleggingarpening til vega at rinda hin stóra skípa flotan, ið nú kemur til landið.

at tað er javnaðarmenn og sitandi landsstýrið og samgonguflokkur, sum vit hava at takka fyri, at skjótt verður greitt at fáa realkreditfólg at virka í Foroyum við at læna til húsbýgging

at tað var hvørt orð satt, sum her fyri var sagt um havnabýggingina og gamal Havnarmaður kundi lagt tað aftrat, at tað vóru javnaðarmenn, sum við 10 ára fyrstuáttaninu fingi havnabýggingin í Havn á Rundingi byrjað aftur.

at tað er javnaðarmanna politiska »initiativ« og politikkur sitandi landsstýrisins og samgonguflokksins at takka fyri at arbeidsløvi er best í Havn, meðan tað má við tungum og dørpum stavum deðiterast fólkkaflokksins politiska »initiativ« og deyðingarlóg yvir Foroya fólk og land

Henda deyða hetta deyðing og efturgongul vilja foroyingar ongatið hava aftur.

Ti er fólkkaflokkurinn avskíðaður yvir alt Foroyaland!

Fjarstýrdir frá eystri?

Erlendur Patursson og tjóðveldisflokkurin vóru sum kunnugt rúkandi imóti at fara upp í 7-landasamgonguna, hóast øll norðanlondini vóru farin upp hana, og hóast allir skilamenn vistu, at tað ikki bar til hjá smáum tjóðum og serliga ikki hjá so litlari tjóð sum teirri foroyssku, at standa utanfyri allar samgongur.

Tá vildi Erlendur fyri allar sakir upp í 6-landa samgonguna, tí har skuldu liggja teir stóru handelsmøguleikarnir, har lógu okkara hovuðsmarknaðir, røpti hann.

Men sum landið tá lá, kundu vit ikki sleppa upp í hjá teim »6«.

Nú er kanska høvi til at kunna koma upp í har, men hvít hendir nú?

Nú er Erlendur Patursson og hansara menn lika so rúkandi imóti at fara upp í hjá teimum »6«, sum hann fyri var at fara upp í tey »7«.

Hví bera Erlendur og hansara menn seg so at?

Hetta hevur onga forkláring uttan ta eini, at hann og hansara menn skulu vera imóti, tá ið londini eystan jarn-tjaldið eru imóti.

Erlendur og tjóðveldið hans sýnis at vera lika so fjarstýrdir frá eystri sum flestir kommunistar eru tað.

Hetta er ein veruleiki — tessverri,

Avreksverk fólkaflokksins

I.

FÓLKAFLOKKURIN OG
HAVNAGERÐIN Í HAVN

Allir tingmenn, ið sjálvandi kenna mannagongdina í t. d. havnaspuurninginum í Havn, kunnu vátta:

Umsókn frá Havnar býráð lá í áralangt skeið á tingi uttan at fáa sømdir — hetta var aftan á fyrstu havnagerðina.

Havnarmálið lá í havnarnevndini.

»Umkvæðið« ella niðurlagið í hesi nevnd var, at málið var ov peningamikið.

So knappliga árið undan teirri fyrstu 10 ára áttanini, beindi havnarnevndtingsins málið frá sær til figgjarnevndina, har ið Dam og Louis Zachariassen søtu fyri javnaðarflokkinn og gamla sjálvstýrið. Dam var figgjarnnevndarformaður tá.

Hetta hendi stutt áðrenn tingið skuldi fara heim.

Men áðrenn heim varð farið, setti figgjarnevndin fram hina fyrstu 10 ára havnagerðarættanina við 1 millión til Havnina. Hetta var mikil peningur tá — havnagerðarplanurin fyri allar Foroyar var stívar 3 milliónir.

Hetta var áftso fyrsta stórtakið, ið fekk gongd á havnagerðina í Havn. —

Byrjað vopð tá við byggingini úti á Rundingi.

— Tá ið so kriggið hasði av, varð havnagerðin kring Foroyar byrjað av nýggjum.

Dam sum fólkatingsmaður og lótingsmaður reisti spurningin at fáa statin at stýða havnagerðina. Og tað bar til. — Flestu stórkommunur søktu um statsstudning til havnabýgging.

Dam fjarríðið frá Keypmannahavn til havnarnevndina í Havn at fáa Havnar býráð at vera við. J. P. Henriksen, býráðsformaður, við øðrum góðum monnum arbeiddu heitt fyri málinum.

Ein meirluti var eisini fyri at fara til statin — uttan fólkkaflokksmenn, ið júst tá vóru so rationalir, at flokksins umboðsmaður í býráðnum, harra landsrættarsakforari Waagstein mótmælti við at rýma, tá ið atkvøtt skuldi verða.

Hetta var rimligt eitt bragdið, sum fólkkaflokksins oddafiskur H. D. reypar av í havnagerðarmálinum aftrat fólkkaflokksins risabragdi, tá hann kom í stýr ið, ið var at fáa stedga allari havnagerð í Foroyum. Og tað kvaklaði ikki í aftur fyrr enn við einum »reðsluuppskot« nakrar dagar framanundan at tingið varð uppløyst til nýtt lótingsval.

(Framhald).

Prísur á útróðrafiski

ERLENDUR PATURSSON VIL EYÐRENA LORVÍKINGAR, GÖTUMENN
KLAKKSVÍKINGAR, TVORÁMENN, VÁGBINGAR OG ALLAR, IÐ ERU
FARNIR AT LITA Á ÚTRÓÐURIN EFTIR HYSU

Hesir og kanška fleiri kundu vera væl fyri við hysuveiðu til flakaskurð.

Men nú sigur Erlendur Patursson, at flakin tveir einki fyri hesar menn, og at tað tí ger tað sama, um vit selja flok ella ikki, og so státt gera tey 4—5 % og seinri 10 %, sum vit gjalda og koma at gjalda meira í tolli enn limalondini, til einki.

Soleiðis varðveitir Erlendur Patursson fiskimansins interessur.

Hvat siga Tvorámen, Vágbingar, Havnarmenn, Vestmenningar, Götumenn og Lorvíkingar og allir fiskimenn ið eru interesseraðir í flakasolu?

Einans stórir stavar eftir

Knud Vang og Erlendur Paturssonur hava tapt sakina, ið ákæruvaldið legði imóti teimum lógmannsins vegna við landsrættin.

Allar skuldsetningar eru gjørdar deyð ar og maktarleysar.

Men nú royna teir hvør í sinum lagi við stórum stovum at káva út yvir hetta tap og fáa tað at sigga so út í lesaranna eygum, sum um tað eru teir, sum hava vunnið, við at teir ikki fóru á bolt og jarn fyri hana tíð av ævi teirra.

Hetta sýnir, hvat ið teirra samvitska hevur ventað.

Harvið er so avdúkað lyndið og lagið og muran í teirra roynd til persónliga at ærskemma ein mótoðumann, ið stendur teimum ov beiskt í hálsinum.

Tapið kann ikki fjallast við stórum stavum.

Íllgeitan og ósánningskrivningin móti lógmanni er órongiliga kend sum »ubeføjet«. Greiðari úrslit kann ein »injurisøk« ikki fáa.

Skipastøðan

Av nýggjum og nútímans gjørdum skipum, ið vissa er um, at vit verða at hava:

Hava fingið av stórum linubátum	26
í gerð	12
Við at kontraktast	15
Eru kontraktaðir at byggjast í Eystur-Týsklandi	5
Hava av stórum trolarum	12
og av smærri nútímansgjørdum	2

Tilsamans 72

Talan er um, at ein av teimum stóru trolarunum — Kallsevi — skal verða byttur um við 3 linubátar.

Verða linubátarnir og marknaður teirra at roynast væl, verður óivað ikki hildið uppat við hesum skipum, men ikki táлмад, fyrr enn vit hava skip til allar, ið hava hug at royna havfiskiskapin.

Hýringartreytir

Foroya Fiskimannafelag hevur samtykt ta broyting í hýringartreytunum fyri Foroyingar við útlendskum trolarum, at daglónin fyri fiskimenn (flekkjar og lastamenn) verður 70 kr. og fyri formenn 80 kr. fyri hvønn dag umborð, og 50 kr. um dagin millum túrar.

F. F.